

شادابی و نشاط در مدارس

چگونه می توان مدارس شاد داشته باشیم ؟

مؤلفین:

معصومه جعفری

زینب مهدوی کلیمی

مصطفی جعفری

آموزش و پرورش استان مازندران

(شهرستان قائمشهر)

ISBN 978-625-6173-11-1

۹۷۸۹۷۸۶۲۵۶۱۷۳۱۱۱

۹۷۸۹۷۸۶۲۵۶۱۷۳۱۱۱

سرشناسه	:	جعفری، معصومه، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	شاعلی و نشاط در مدارس: چگونه می‌توان مدارس شاد داشته باشیم؟ / مؤلفین معصومه جعفری، زینب مهدوی کلیمی، مصطفی جعفری.
مشخصات نشر	:	ساری: علیم نور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۳۴ ص.
شابک	:	978-622-6173-11-7
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبیا
موضوع	:	مدارسها -- برنامه‌های بهبود آموزش
موضوع	:	School improvement programs
موضوع	:	شالگران -- بهیشت رفتنی
موضوع	:	Students -- Mental health
موضوع	:	مدارسها -- مدیریت و سازماندهی
موضوع	:	School management and organization
موضوع	:	شاعلی -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	:	Cheerfulness -- Social aspects
شماره افزوده	:	مهدوی کلیمی زینب ۱۳۵۳
شماره افزوده	:	جعفری، مصطفی، ۱۳۳۶
رده بندی کنگره	:	LB۲۸۲۲/۸:۳۷ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	:	۲۰۷/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۳-۶۹۳۶

شناسنامه کتاب

◀ نام کتاب: شادابی و نشاط در مدارس. چگونه می‌توان مدارس شاد داشته باشیم؟

◀ مؤلفین: معصومه جعفری. زینب مهدوی کلیمی. مصطفی جعفری

◀ مشخصات نشر: ساری: علیم نور، ۱۳۹۷

◀ امور رایانه و صفحه بندی: سید حسین تقیان

◀ طرح روی جلد: شهریا نو فرخی

◀ ویراستار علمی: معصومه جعفری

◀ تیراژ: ۵۰۰

◀ ناشر: علیم نور

◀ نوبت چاپ اول: ۱۳۹۷

◀ قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

کلیه حقوق اعم از چاپ، تکثیر، نسخه برداری و ترجمه برای ناشر محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است)
 ◀ مرکز پخش: ساری - بلوار امیر مازندرانی - مخ فلسطين - نبش فلسطين ۱۲ - مدرسه غیرانتفاعی علیم -

شابک

ISBN: 978-622-6173-11-7

۰۹۱۱۲۵۵۹۸۴۴

فهرست مطالب

۸.....	سخن ناشر.....
۹.....	پیشگفتار مؤلفین.....
۱۱.....	فصل اول مفاهیم و کلیات.....
۱۳.....	مقدمه.....
۱۷.....	مقصود از شاداب سازی.....
۲۳.....	فصل دوم مولفه‌های شادابی در درس و زندگی.....
۲۵.....	مقدمه.....
۲۷.....	مفهوم شادابی.....
۳۰.....	مفهوم شادی.....
۳۰.....	شادی در نگاه قرآن.....
۳۱.....	ضرورت شادی در زندگی.....
۳۳.....	تعریف شادی از دیدگاه روانشناختی.....
۳۳.....	ویژگی های افراد با نشاط.....
۳۴.....	شادابی ذهنی نیاز اولیه آدمی.....
۳۶.....	توصیه های موثر بر افزایش نشاط از دید روانشناسان.....
۳۹.....	عوامل موثر در تعلیم و تربیت.....
۴۰.....	اصول چهارده‌گانه‌ فوردرایس برای افزایش شادمانی.....
۴۱.....	اصل اول: فعال‌تر بودن و سرگرمی.....
۴۱.....	اصل دوم: گذراندن اوقات بیشتر در اجتماعات و فعالیت‌های جمعی.....
۴۲.....	اصل سوم: مولد بودن و انجام کارهای سودمند و معنادار.....
۴۲.....	اصل چهارم: برنامه‌ریزی و سازماندهی بهتر.....
۴۳.....	اصل پنجم: دور کردن نگرانی‌ها.....
۴۳.....	اصل ششم: کاهش سطح توقعات و آرزوها.....

۴۴	اصل هفتم: افزایش تفکر مثبت و خوش بینی
۴۵	اصل هشتم: زندگی در زمان حال
۴۶	اصل نهم: پرورش شخصیت سالم
۴۷	اصل دهم: پرورش شخصیت اجتماعی و برون گرا
۴۷	اصل یازدهم: خود بودن
۴۸	اصل دوازدهم: از بین بردن احساسات و مسایل منفی
۴۸	اصل سیزدهم: ارتباطات نزدیک و صمیمانه
۴۸	اصل چهاردهم: اولویت و ارزش دادن به شادی
۴۹	ویژگی های مدرسه شاد
۵۱	مفهوم مدرسه با نشاط
۵۵	چگونگی دستیابی به تحقق آرمان های شاداب نمودن مدارس
۵۵	چگونگی ایجاد فضای شاداب در مدارس
۵۶	شاداب سازی درونی و معنوی در مدارس
۵۷	شاداب سازی ظاهری در مدارس
۶۰	نتیجه گیری
۶۵	فصل سوم نقش ارکان آموزشی در نشاط درسی
۶۷	مقدمه
۶۷	نقش سیستم آموزشی در ایجاد شادابی و نشاط درسی
۷۱	نشانه های شادابی تحصیلی یک مدرسه
۷۵	نقش معلم در ایجاد نشاط
۷۸	تاثیر به رسمیت حق شادابی دانش آموزان در پیشرفت تحصیلی
۸۲	تعامل بین کلاس و دانش جهت افزایش نشاط
۹۴	نقش مدیر مدرسه در ایجاد نشاط
	منابع و مأخذ

پیشگفتار مؤلفین

با شادی و نشاط زندگی معنا پیدا می‌کند و در پرتو آن دانش آموزان خصوصاً در دوران نوجوانی و جوانی می‌توانند خود را ساخته و قله‌های سلوک و پله‌های ترقی را چالاخانه ببیمایند. جامعه زنده و پویا جامعه‌ای است که عناصر شادی‌آفرین در آن فراوان باشد. در گذشته به‌نظر می‌رسید که وظیفه آموزش و پرورش تولید عده‌ای فارغ التحصیل است که فقط بتوانند امرار معاش کنند اما چنین می‌نماید که در قرن جدید نظام‌های آموزش و پرورش این مرحله را پشت سر گذاشته و سرلوحه تعلیم و تربیت در یک جمله خلاصه شده است: «شوق زندگی کردن را به دانش آموزان بیاموزیم». در تبیین موضوع شاداب سازی را از ابعاد مختلف می‌توان بررسی نمود چرا که در ابتدا شاداب کردن محیط مدرسه در کلام به ایجاد فضای مناسب و فضاسازی ظاهری منتج می‌شود. لیکن با نگاهی دقیق‌تر باید عنوان کرد که شاداب نمودن فقط جنبه ظاهری ندارد چون داشتن بهداشت روانی سالم نیازمند رعایت اصولی است که هم جنبه مادی و هم جنبه معنوی دارد و در واقع شاداب سازی را در ابعاد ظاهری و ابعاد معنوی جست و جو کرد که هر یک از این موارد شامل بررسی موضوعات و مواردی مهم است که با در نظر گرفتن آن‌ها مطمئن می‌توانیم روح و روان و جسم و جان نوجوان را شاد کنیم چرا که نوجوان باید ابتدا از درون وجودش احساس شادمانی داشته باشد و این احساس شادمانی همان ایجاد رضایت از زندگی است که باید در تمام ابعاد وجودش رخنه کند. از آنجایی که مدرسه بهترین محیط برای پرورش انسانهای با نشاط می‌باشد باید بیشتر مورد توجه و عنایت دست‌اندرکاران قرار گیرد و به بکارگیری راه‌های درست در این ارتباط در مدرسه و کلاس این مهم محقق گردد. برای بهره‌گیری مناسب از شرایط و امکانات برای ظهور استعدادها و خلاقیت‌های نوجوانان باید تحولات جدی در نگرش مدیران و مسوولان نظام آموزش و پرورش ایجاد کرد چرا که در تعریف مدیریت به عنوان یک رشته علمی «فرایند به کارگیری موثر و کارآمد منابع مادی و انسانی در برنامه ریزی و سازماندهی - بسیج منابع و امکانات و هدایت و کنترل است برای دستیابی به اهداف سازمانی و براساس نظام ارزشی مورد قبول صورت می‌گیرد». مدیر وظیفه دارد با هماهنگی و اتخاذ تصمیمات پیش‌برنده‌ای که براساس مقررات و اصول پذیرفته شده در نظام ارزش‌ها شکل می‌پذیرد حیات مادی و معنوی سازمان و افرادش را تدارک ببیند و یک مدیر آموزشی مسوولیتی بس اساسی‌تر و مهم‌تر بر عهده دارد چرا که با روح و روان و جسم کودک و نوجوان سروکار دارد و بالندگی جامعه و جوانان امروز و سرافرازی و اقتدار فردای آنان به حرف و شعار

تنها پیش نمی‌رود. بر خور داری از نسلی جوان و کارآمد و اصرار در به کارگیری مناسب جوانان در چرخه کار و فعالیت های جامعه و پذیرش مسوولیت از سوی آنان در فردایی نه چندان دور می‌تواند بسیار کارساز و اثربخش باشد. واضح است که انجام چنان ماموریت مهم به آسانی محقق نمی‌شود و رشد تعالی آنان به تصادف حاصل نمی‌شود. باید نوجوانان و جوانان را به خوبی بشناسیم و از جامعه و شرایط دیروز و امروز و فردای آنان درک درستی داشته باشیم، راه ها و روش های مناسب علمی و پیش برنده برای مجهز نمودن آنان به تربیت داناتی و توانایی و مهارت یابی را فرا بگیریم. مدیر مدرسه با ایجاد روحیه مشارکت پذیری در دانش آموزان، معلمان و اولیای دانش آموزان در اداره مدرسه می‌تواند جو عاطفی و شادی ایجاد کند و با ایجاد جو احترام متقابل میان معلمان و دانش آموزان زمینه ارتقای کیفیت آموزشی شریبخش و احساس رضایت مندی را در مدرسه به وجود می‌آورد. این کتاب می‌تواند برای تمامی مدیران و مسئولان به ویژه مراکز آموزشی، خاصه آموزش پرورش (معلمان، برنامه ریزان، کارکنان و دانشجویان) رشته های علوم تربیتی، روانشناسی و جامعه شناسی در سطح کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری و تمامی پژوهشگران و علاقه مندان به این موضوع مورد استفاده قرار گیرد.

لازم به ذکر است دشواری این راه بر دانشمندان و اهل قلم پوشیده نیست و مرحله کمال مطلوب با رهنمودهای صاحب نظران و راهنمایی و پیشنهاد های اساتید اهل فن به دست می‌آید. امید است گاهی هر چند کوتاه اما مؤثر در این زمینه بر داشته شود. موجب سپاسگزاری است جهت ارتقاء بحث اساتید، دانشجویان و همکاران عالم و نیک اندیش از ارائه راهنمایی های ارزنده خود در بگ نورزند تا رهنمودهایشان در چاپ بعد چراغ راه مؤلفین قرار گیرد. در پایان از همه خوانندگان محترم تقاضا نمیدیم نظرات، پیشنهادها و انتقادات خود را به آدرس پست الکترونیکی ارسال نموده و مؤلفین را از نظرات ارزشمند خود بهره مند سازید.

توفیق از خداست و تکمیل اوست.